

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Marcely Rouskové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci žalobce: **P. B.**, zast. zákon. zást. P. a M. B., zast. JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Orlická 4/2020, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 22.8.2013, č.j. PO 1310/13

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí ředitele žalované, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 16.7.2013 o žádosti o souhlas s úhradou léčby v zahraničí.

Žalobce podal dne 21.6.2013 u žalované žádost pojištěnce o udělení souhlasu s úhradou nákladů na plánované zdravotní služby v zahraničí. Důvodem žádosti byla skutečnost, že žalobce potřeboval nezbytně podstoupit kardiologickou operaci. V České republice se příslušný druh operací provádí pouze s krevními transfúzemi. Rodiče nezletilého žalobce, tj. jeho zákonní zástupci si nepřáli provedení operace spojené s transfúzí krve s odůvodněním, že nechtějí své nemocné dítě vystavovat zbytečným zdravotním rizikům, která jsou s transfúzí krve spojena. Navrhli proto provedení kardiologické operace u poskytovatele zdravotních služeb v zahraničí, konkrétně Deutsches Herzzentrum Berlin, kde se požadovaný operační zákrok provádí bez použití krevních derivátů.

Žalovaná žádost žalobce zamítla rozhodnutím ze dne 16.7.2013, č.j. PO 1147/13 s odůvodněním, že: „*Požadavek, aby během zákroku nebyla použita transfúze, nemá žádné medicínské opodstatnění a skutečnost, že rodiče pacienta z osobních důvodů odmítají standardní léčebný postup, neopravňuje VZP ČR k úhradě zákroku v zahraničí z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Zdravotní služby, jejichž úhrada je pro klienta požadována, resp. předmětná kardiologická operace, jsou dostupné na kardiologických pracovištích na území České republiky a jsou zde hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Pojištěnec tedy nemá právní nárok na udělení souhlasu zdravotní pojišťovny s úhradou požadované léčby v zahraničí.*“

Žalobce podal proti citovanému rozhodnutí odvolání, o němž rozhodl ředitel žalované žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí bylo uvedeno, že : „*...je prvořadým úkolem zdravotnických zařízení a zdravotnického personálu veškerá předvídatelná rizika minimalizovat, efektivně jim předcházet nebo je eliminovat. V případě transfúzní léčby jsou tyto principy striktně dodržovány a přísně kontrolovány. Přes tato rozsáhlá opatření minimální zdravotní rizika ve spojitosti s aplikací transfúze nepochybně existují, avšak ošetřující lékařský personál před transfúzí vždy pečlivě a komplexně zvažuje její přínos i možná rizika. V klinické praxi se k transfúzím přistupuje výlučně v situacích, kdy léčebný přínos či klinická nutnost jednoznačně a prokazatelně převažují nad možnými riziky*“.

Žalobce proti žalobou napadenému rozhodnutí brojil z důvodu nesprávného vyhodnocení skutkového stavu, neboť měl za to, že má právo nebýt vystavován zdravotním rizikům spojených s transfúzí. Dále v žalobě poukazoval na to, že v prvostupňovém rozhodnutí žalovaná zdravotní rizika spojená s transfúzemi popřela, zatímco v odvolacím řízení možná rizika připustila.

Ve vyjádření k žalobě žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou v celém rozsahu zamítnout. Poukázala na své postavení správce veřejných financí a na právní úpravu, dle níž postupuje při posuzování nároků pojištěnců na úhradu tzv. plánované zdravotní péče v jiném státě EU/EHP nebo ve Švýcarsku, tzn. na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, a na prováděcí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009. Dále žalovaná poukázala na českou právní úpravu, zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v obecné rovině srovnala rizika spojená s nedostatkem kyslíku v mozku v důsledku vrozené srdeční vady s rizikem spojeným s krevní transfúzí a poukázala na judikaturu Nejvyššího soudu České republiky zabývající se otázkou postupu lege artis, resp. non lege artis, a na mezinárodní standardy vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně. Žalovaná shrnula, že požadované zdravotní služby spočívající v kardiologické operaci jednorozměrného dítěte bez použití transfúze jsou v rámci postupů v České republice zákrokem non lege artis, a tedy léčbou nehrázenou z veřejného zdravotního pojištění, přičemž žalobce nemá na úhradu této léčby ze strany žalované právní nárok. Totožná operace s použitím krevní transfúze je zákrokem hrazeným z veřejného zdravotního pojištění, dostupným na území České republiky.

Na vyjádření k žalobě reagoval žalobce replikou ze dne 23.3.2014 v níž uvedl, že závěr o postupu non lege artis může platit v rámci České republiky, nikoli však v rámci Evropské unie.

Správní spis obsahuje pro danou věc zejména tyto podstatné dokumenty: žádost pojištěnce o udělení souhlasu s úhradou nákladů na plánované zdravotní služby v zahraničí, rozhodnutí žalované ze dne 16.7.2013, č.j. PO 1147/13, odvolání proti rozhodnutí ze dne 16.7.2013, rozhodnutí ředitele žalované ze dne 22.8.2013, č.j. PO 1310/13, odpověď na žádost o posouzení možnosti léčby kardiochirurgického pacienta bez krevní transfúze ze dne 3.2.2014 Fakultní nemocnice v Motole.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle ust. § 16 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, příslušná zdravotní pojišťovna hradí ve výjimečných případech zdravotní služby jinak zdravotní pojišťovnou nehrazené, je-li poskytnutí takových zdravotních služeb jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce.

Podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 48/1997 Sb., s výjimkou případů, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, je poskytování zdravotních služeb podle předchozího odstavce vázáno na předchozí souhlas revizního lékaře.

Podle článku 20 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, nestanoví-li toto nařízení jinak, pojištěná osoba cestující do jiného členského státu za účelem obdržení věcných dávek během pobytu je povinna požádat o povolení příslušnou instituci.

Žalobce se neztotožnil se závěrem žalované, že požadavek, aby během zákroku nebyla použita transfúze, nemá žádné medicínské opodstatnění a v tomto ohledu poukazoval na rozpor prvostupňového rozhodnutí s rozhodnutím odvolacím, v němž je existence rizika spojeného s krevní transfúzí výslovně připuštěna.

Žalobce v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a stejně tak i v žalobě odkazoval na webové stránky 1) <http://transfuze-uvn.cz/autotransfuze.html>, 2) <http://www.stefajir.cz/index.php?q=transfuze>, na nichž jsou popisována možná zdravotní rizika související s transfúzí krve, ať už riziko přenosu nemoci, např. AIDS či infekční hepatitidy typu B a C, riziko různých potransfúzních reakcí či riziko spojené se smísením různých krevních skupin či záměnou krevních skupin.

Soud na rozdíl od žalobce nemá za to, že by rozhodnutí odvolací popíralo rozhodnutí prvostupňové. Vyjádření, že požadavek, aby během zákroku nebyla použita transfúze, nemá žádné medicínské opodstatnění, nelze vykládat vytržením z kontextu čistě jazykovým výkladem tak, že by s transfúzí krve žádné riziko spojeno nebylo. V žalobou napadeném rozhodnutí bylo pouze následně rozvedeno, že možné riziko je vždy pečlivě zvažováno,

přičemž v daném případě nutnost kardiologického zákroku jednoznačně převážila nad případným rizikem spojeným s transfúzí krve, která je s kardiologickým zákrokem spojena, a s ohledem na systémová opatření vztahující se k testování krve a k jejímu nakládání jsou případná rizika minimalizována a z toho důvodu není k vyloučení transfúze medicínské opodstatnění.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že v České republice jsou kardiologické zákroky dětí prováděny v dětském kardiocentru v Motole, včetně zákroku řešícího srdeční vadu žalobce, přičemž během operace nelze vyloučit použití krevní transfúze. Jedná se o zákrok lege artis, hrazený zdravotní pojišťovnou. Z toho vyplývá, že na území České republiky je dostupný a zdravotní pojišťovnou hrazený zdravotní zákrok řešící srdeční vadu žalobce.

Žalovaný se s námitkou žalobce spočívající v možném zdravotním riziku souvisejícím s použitím krevní transfúze v odvolání, byť poměrně stručně, vypořádal. Žalobce naopak v žalobě nijak blíže neuvedl, v čem je žalobou napadené rozhodnutí nesprávné, resp. nezákonné. Poukazoval obecně na možná rizika spojená s krevní transfúzí, nijak neuváděl, z jakého důvodu je pro něj standardní léčba, tzn. kardiochirurgický zákrok nepřijatelný, zda by v jeho konkrétním případě například existovalo zvýšené riziko potransfúzních reakcí apod, tedy proč postup z lékařského /i právního/ hlediska lege artis pro něj není vhodný, případně vůbec možný. V takovém případě by nešlo hodnotit zákrok prováděný v České republice jako zákrok srovnatelný se zákrokem v zahraničí. Žalobce se však bez dalšího domáhal provedení zákroku v Deutsches Herzzentrum Berlin, které je schopno řešit žalobcovu srdeční vadu i bez použití krevních derivátů, pouze s odkazem na obecná rizika spojená s transfúzí.

Nutnost předchozího souhlasu pojišťovny s provedením zákroku v zahraničí představuje pro pojištěnce určité omezení, resp. jde o určité omezení volného pohybu služeb. Takové omezení je však ospravedlnitelné, neboť je nutné k zajištění finančně vyrovnaného systému zdravotnictví, aby zdravotnické služby, resp. nemocniční zdravotní péče byla dostupná všem. Souhlas s operačním zákrokem v zahraničí spojený s nemocniční péčí musí být udělen v případě, pokud není možné obdržet stejně účinnou léčbu ve státě pojištění. V žalobou napadeném rozhodnutí tedy nedošlo k nesprávnému vyhodnocení skutkového stavu, jak namítal žalobce, neboť poskytnutí zdravotních služeb ve zdravotnickém zařízení Deutsches Herzzentrum Berlin nebylo jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce. Žalobcovu srdeční vadu mohla být řešena standardní operací hrazenou pojišťovnou na území České republiky, a tento skutkový stav, který vzala žalovaná za základ napadeného rozhodnutí, měl oporu ve správním spise. Skutečnost, že rodiče žalobce chtěli vyloučit byť jen minimální riziko spojené s transfúzí krve, je lidsky pochopitelná, nicméně nemůže ovlivnit závěr soudu, který z důvodů uvedených shora neshledal žalobní námitku důvodnou, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Městský soud v Praze rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť žalobce s takovým postupem výslovně souhlasil a žalovaná k výzvě soudu podle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. nevyjádřila svůj nesouhlas s takovým projednáním věci.

O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci úspěch neměl, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. září 2016

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková